

Michail Ivanovič Čigorin (1850-1908)

Michail Čigorin sa narodil 12.novembra 1850 v malom mestečku Gatčina blízko Petrohradu. V mladom veku osirel, žil v detskom domove, kde ho jeden z vychovávateľov naučil hrať šach až v pomerne neskorom veku 16 rokov. Usilovným štúdiom hry sa za niekoľko rokov vypracoval na najlepšieho hráča cárskeho Ruska, keď v zápasoch porazil majstrov Šiffersa a Alapina. Ako zástupca Ruska bol pozvaný na významný turnaj do Londýna v roku 1883, kde skončil štvrtý za Zukertortom, Steinitzom a Blackburnom, avšak vyhral obe partie so Steinitzom. Steinitz sa nikdy nevyhýbal principiálnym súbojom a obhajobe svojich myšlienok a titulu majstra sveta za šachovnicou. V roku 1889 sa uskutočnil v Havane zápas medzi Steinitzom a Čigorinom. Hralo sa do 10 výhier a Steinitz si titul udržal, keď napokon vyhral 10:6 (=1). Zápas však nebol vôbec jednoznačný, Čigorin trikrát viedol, ešte po 13.partii bol stav len 7:6 v prospech Steinitza. O 3 roky neskôr sa vďaka aktivite Petrohradského šachového klubu podarilo zorganizovať aj druhý zápas so Steinitzom, ktorý medzitým zdolal v zápase anglického majstra s maďarskými koreňmi Isidora Gunsberga 6:4

(=9). Hralo sa opäť v Havane za rovnakých podmienok. Druhý zápas bol ešte dramatickejší, ako prvý. Čigorin opäť viedol (4:2 a 5:3), Steinitz vyrovnal v 15.partii, po 21. bol stav 8:8 pri piatich remizách. 22-hú partiu vyhral Steinitz, no v 23-tej Čigorin dosiahol vyhraté postavenie. Už-už sa zdalo, že Steinitz partiu vzdá, no v tom Čigorin odtiahol strelca, ktorý chránil jeho kráľa pred matom. Steinitz tak vyhral aj odvetný zápas pomerom 10:8 (=5). Čigorin dosiahol ešte jeden významný úspech, na veľmi kvalitnom turnaji v anglickom Hastingse 1895 skončil o pol bodu druhý za mladým Američanom Pillsburym, avšak pred Steinitzom, Laskerom, Tarraschom a ďalšími majstrami nastupujúcej generácie. Opäť zlyhal tesne pred cieľovou páskou, v predposlednom kole prehral bielymi s Janowskym po 16 ťahoch. V ďalších rokoch ešte dosahoval úspechy, no už nedokázal priblížiť predchádzajúcim výsledkom. Zomrel v roku 1908 na zlyhanie ľadvin.

Jeho herný štýl sa vyznačoval hĺbkou a originalitou kombinácií, bol vyznávačom aktívnej útočnej hry, často využíval gambity. Je považovaný za posledného výrazného predstaviteľa šachového romantizmu, štýlu Morphyho a Anderssena. Významne prispel k teórii otvorenia, v turnajoch najvyššej úrovne sa dodnes vyskytuje Čigorinova obrana dámskeho gambitu a Čigorinov variant zatvoreného systému Španielskej hry.

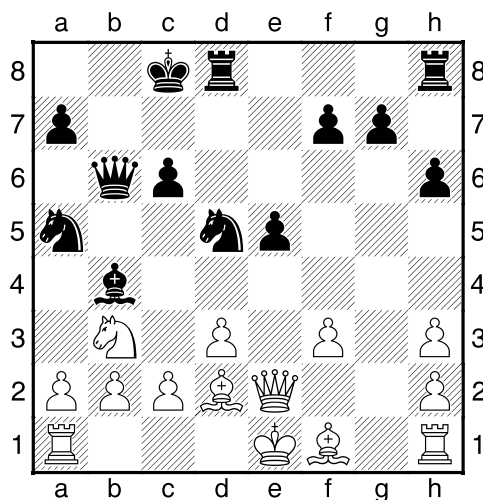
Steinitz,William – Čigorin,Michail

World Championship 04th Havana (8),
16.01.1892

[Komantár: Kozma J.]

[C58] 1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sc4 Jf6 Hra dvoch jazdcov v obrane dáva čiernemu aktívnejšiu hru ako Talianska hra, no často za cenu pešiaka. **4.Jg5** Riskantný ťah, biely narúša jeden z hlavných princípov otvorenia: púšťa sa do útoku na úkor vývinu figúr. Dôvodom je, že čierny môže hroziaci útok proti f7 odvrátiť len pomocou obete materiálu. **4...d5 5.exd5 Ja5!** Chybou je prirodzené **5...Jxd5? 6.d4! exd4 7.0-0 Se7** biely získa rozhodujúcu výhodu obeťou **8.Jxf7!**, ďalšie pokračovanie útoku poznáme z kapitoly o Paulovi Morphy. **6.Sb5+ c6!?** Dobré pokračovanie je aj **6...Sd7 7.De2 Se7!**, kde má čierny nádej vyrovnat' hru bez obete pešiaka. **7.dxc6 bxc6 8.Sf1** Steinitz bol pri obhajobe svojich šachových zásad často veľmi tvrdohlavý. V druhom zápase s Čigorinom ho to málo stálo titul majstra sveta. V niekoľkých partiách bielymi opakoval tento gambitový variant Hry dvoch jazdcov v obrane, ktorý ideálne vyhovoval kombinačne veľmi nadanému súperovi. Až ku koncu zápasu Steinitz, keď mu už priháralo, prešiel k Španielskej hre a zatvoreným hrám. Logickejší a častejší je ústup **8.Se2**, Steinitz však plánoval po očakávanom **8...h6** ustúpiť jazdcom na h3 a po prípadnej výmene **9...Sxh3** pripraviť miesto strelcovi na g2 kvôli obrane oslabeného kráľovského krídla. **8...h6 9.Jh3 Sc5!** Čierny však jazdca brať nemusí, radšej zväčšuje svoj náskok vo vývine. **10.d3 Db6 11.De2 Sg4!** Čierne figúry s tempom vstupujú do hry. **12.f3** vynútené oslabenie. **12...Sxh3 13.gxh3 0-0-0 14.Jd2** Steinitz vo svojich komentároch uviedol možnosť **14.c3 Jd5 15.b4 Sxb4 16.cxb4 Jxb4 17.Se3 Da6** s veľmi silným útokom čierneho za obetovanú figúru. **14...Jd5**

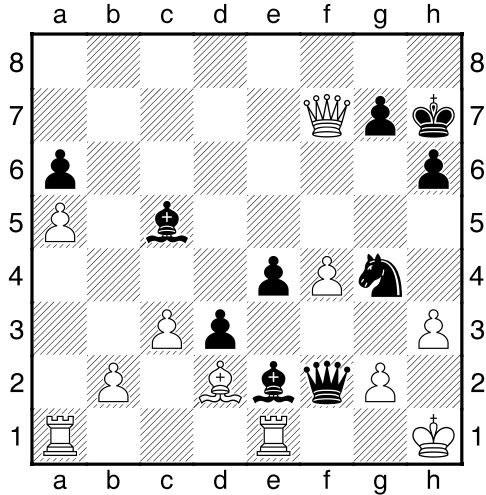
15.Jb3 Sb4+ 16.Sd2

16...Je3! Vtipný ťah, ktorým Čigorin udrží súperovho kráľa v centre. **17.Sxb4 Dxb4+ 18.c3** Nenapravitelne oslabuje bod d3, čo umožní súperovi rozhodujúci kombinačný obrat. Podľa Čigorina bolo lepšie **18.Kf2**, hoci aj tu ma čierny hrozivú iniciatívu **18...Jxb3 19.axb3 Jf5!** (s hrozbou **20...Dc5+ 21.Ke1 Jd4**) **20.c3 Db6+ 21.Ke1 Vhe8 22.Df2 Je3** s viac ako dostatočnou náhradou za pešiaka. Napr. **23.Ke2 Dxb3 24.Vxa7 (24.Kxe3 Db6+ 25.Ke2 Dxb2+)** **24...Vxd3 25.Va8+ (25.Kxd3 Va8+ 26.Kxe3 Db6+ 27.Ke2 Vd2+ 28.Kxd2 Dxf2+ 29.Se2 Dxa7-+)** **25...Kb7 26.Kxd3 Vxa8 27.Kxe3 Db6+ 28.Ke2 Dxb2+ 29.Ke3 Db6++ 18...Dh4+ 19.Kd2 Jac4+ 20.Kc1 Vxd3!** Efektívny úder, po ktorom nasleduje ihneď koniec partie. Vežu samozrejme brať nemožno **21.Dxd3 De1+** s matom v nasledujúcom ťahu. **21.Sg2 Vhd8 22.a4 Vd1+ 23.Vxd1 Vxd1+ 24.Dxd1 Jxd1** a biely sa vzdal. **0-1**

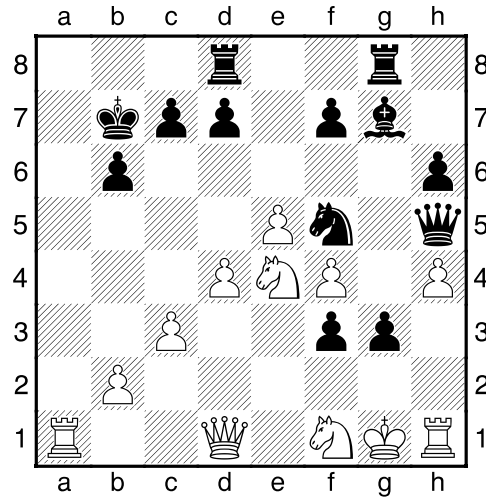
Domáca úloha

Arnold – Čigorin, M
St. Petersburg Simul, 1885

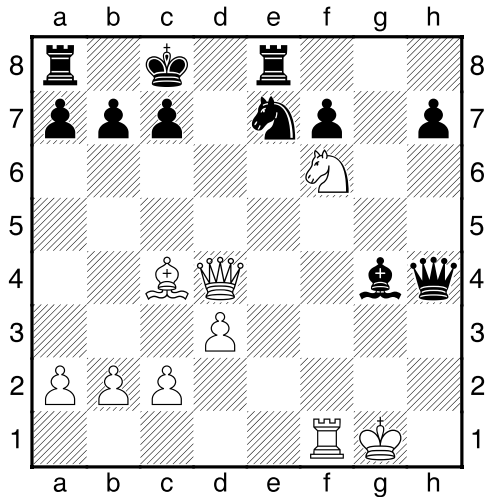
Čierny na ťahu vyhrá.

Čigorin, M – Von Schmidt
St Petersburg (4), 23.06.1879

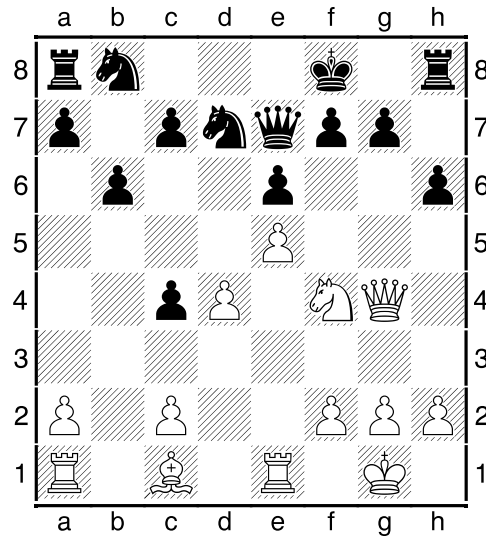
Biely na ťahu vyhrá.

Čigorin, Michail – Davidov, M
St. Petersburg, 1874

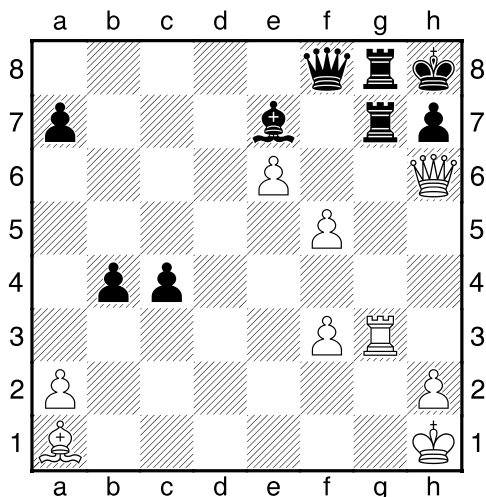
Biely na ťahu vyhrá.

Čigorin, M – Skipworth, A
London (13), 1883

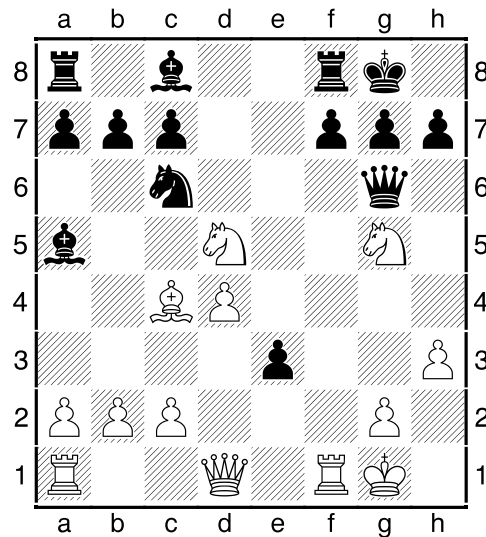
Biely na ťahu vyhrá.

Čigorin, M – Jakubovič
RUS corr, 1879

Biely na ťahu vyhrá.

Čigorin, M – Schlechter, C
London (24), 01.07.1899

Biely na ťahu vyhrá.